

Українська школа продовжує адаптуватися до сучасних вимог, сучасна технологічна освіта допомагає учням розвивати корисні практичні навички, творчий потенціал та готуватися до викликів сучасного світу.

Список використаних джерел

1. Гриценко Л., Мирошніченко Ю. Пошукова діяльність як складова проєктної діяльності учнів // Дидакал : часопис : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю «Трансформації вищої педагогічної освіти: світовий і український контекст», 16–17 лист. 2021 р. / Кафедра загальної педагогіки та андрагогіки ПНПУ імені В. Г. Короленка. Полтава, 2021. № 22. С. 344-348. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/18476>
2. Кудря О., Рись О. Викладання технологій побутової діяльності в новій українській школі. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Випуск 3 (50), 2022. Частина 2. С. 193-201. <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2022-3-50-193-201>
3. Терещук А., Абрамова О. Вивчення технологій в новій українській школі за вимогами державного стандарту базової середньої освіти. Трудова підготовка в рідній школі. № 3–4 (156). 2022. С. 2–11.

РОЗВИТОК ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В РУСЛІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Пеляк С. В.

вчитель трудового навчання та технологій
Комунального закладу «Полтавська загальноосвітня школа
I-III ступенів №30 Полтавської
міської ради Полтавської області», м. Полтава

Відповідно Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою КМУ від 21.02.2018 р № 87 з 1 вересня 2018 року в усіх школах запровадили нову програму навчання.

Нова українська школа – це ключова реформа Міністерства освіти і науки. Головна мета – створити школу, у якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, а й вміння застосовувати їх у житті.

Концепція НУШ має на меті розкрити потенціал кожної дитини та надалі допомогти успішно реалізувати себе у житті. Навчатися діти будуть 12 років. Спочатку дитина в 6 років приходить до 1 класу, і навчається 4 роки у початковій школі. Потім, переходить до середньої школи, в якій

навчатиметься 5 років. Закінчивши 9 клас, учні складають профорієнтаційні тести та зовнішнє незалежне оцінювання.

За показниками того, як складуть учні ці тести і визначиться їх майбутній шлях. Далі є такі варіанти:

- профільна школа, де учні навчатимуться 3 роки й будуть готуватися до вступу у ВНЗ. Важливим аспектом є те, що закінчивши 10 клас дитина може змінити профіль навчання;

- професійно-технічні заклади освіти;

- технікуми, коледжі, де здобувати освіту треба протягом 4 років. Після закінчення навчання отримують кваліфікацію молодший бакалавр. Професійні ліцеї, де навчання триває 3 роки і після закінчення отримують робітничу професійну кваліфікацію.

Яких же змін слід очікувати від впровадження нових принципів в навчанні та європейського підходу? У чому переваги Нової української школи?

- Схожість з європейською системою освіти. Український атестат про загальну середню освіту будуть визнавати у ЄС. Завдяки цьому буде легше вступити у Європейський вищий навчальний заклад.

- Автономія вчителя. Концепція НУШ передбачає велику свободу у виборі методів, прийомів та засобів навчання та виховання.

- Учні будуть здобувати не тільки знання, а й вміння практично застосовувати їх у повсякденному житті.

- Автономія школи. Школи зможуть вносити зміни до навчальних планів, освітніх програм та програм з навчальних предметів.

- Інклюзивна освіта. Учні з особливими потребами зможуть навчатися разом зі своїми однолітками. Для них в НУШ створюються спеціальні умови для навчання.

Усі ці зміни вже спостерігаються, адже вчитель отримав змогу змінювати частково навчальну програму та вільно вибирати методи і прийоми навчання. Також змінилися засоби навчання та виховання учнів початкової школи.

В умовах переходу економіки країни на ринкові відносини перед школою постає відповідальне завдання – значно поліпшити підготовку молоді до суспільно-корисної, продуктивної праці, до обґрунтованого вибору професії. Важлива роль у розв'язанні цього завдання відводиться трудовій підготовці школярів, у процесі якої в учнів формуються уміння і навички, необхідні для роботи в народному господарстві і не лише,

виховується любов до праці, глибока повага до людей праці й готовності працювати у сфері матеріального виробництва.

Саме суспільно-корисна праця виявилась тією живильною силою, яка набагато розширила педагогічні можливості учителя, створила найбільш сприятливі умови для здійснення комплексного підходу до виховання учнів, базуючись на реальній життєвій зв'язок трудового навчання з виробництвом та проектуванням. Організація суспільно-корисної праці, продуктивної діяльності людини, школярів середньої ланки школи - справа досить важка і складна. Вона поставила перед школою завдання і проблеми, значну частину яких належить вирішувати вчителю технологій.

Як же я працюю над вирішенням цієї проблеми? Працюючи вчителем технічної праці в комунальному закладі «Полтавська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 30 Полтавської міської ради Полтавської області м. Полтава ще з 2002 року, перш за все приділяю належну увагу створенню матеріально – технічної бази майстерень. Разом з учнями відновлюємо існуючу матеріальну базу майстерні та створюємо дидактичне забезпечення майстерень.

Разом із студентами Полтавського педагогічного університету ім. В.Г.Короленка , які проходять педагогічну практику в школі, створив наочність до кабінету трудового навчання та креслення.

Приходячи на уроки з технічної праці в майстерню з деревообробки та майстерню з обробки металу, учні виконують сами різноманітні роботи, виготовляють різноманітні проекти та створюють нові вироби власного задуму. А це значить, що вони навчаються виконувати велику кількість операцій із створення об'єктів праці. Не секрет, що скорочення кількості назв об'єктів праці полегшує технологічне освоєння їх, та значить і роботу вчителя. Я не шукаю легкої праці. Для мене головне – підтримувати постійний інтерес учнів до виконання трудових завдань і максимально наблизити працю учнів до колективної праці робітників на виробництві. Важливо, що практична діяльність учнів поєднується з технічною творчістю. Паралельно з процесом засвоєння різних операцій проходить конструкторська–розробка та постійне вдосконалення продукції, яка виготовляється учнями.

Я поєдную три системи трудового навчання відповідно до навчальних програм та їх зміни та вдосконалення. Розв'язання конструкторських завдань із розробки різноманітності виробів дозволяє залучити учнів до проектування. Воно носить конструкційний характер і безпосередньо пов'язане з виконанням трудового завдання. Такий шлях розвитку творчого

мислення учнів найбільш доступний для широкої участі в ньому школярів різних вікових груп.

При виконанні практичної діяльності застосовую у своїй професії й діяльності ряд методів проектування.

Метод мозкового штурму. В літературних джерелах можна знайти твердження, що автором цього методу є американський бізнесмен і винахідник А. Осброн. У ході тривалих спостережень він помітив, що серед творчо працюючих особистостей є дві групи людей. Перша група – це ті, хто генерує ідеї, друга – критично їх аналізує. А. Осброн запропонував штучно створити такі групи (відповідно – генераторів та експертів), які будуть здійснювати пошук розв'язку певної проблеми.

Часто на уроках трудового навчання застосовую *метод фантазування*, особливо для учнів 5-6-их класів. По перше, під методом фантазування можна розуміти такий спосіб діяльності учнів та вчителя, коли досягається уявлення неіснуючого об'єкта (виробу), який функціонує і вирішує поставлену проблему, тобто є розв'язком певної проблеми, навіть якщо деякі елементи конструкції або виробу в цілому невідомі.

Головною умовою методу фантазування є відсутність обмежень правил, постулатів, логічного та критичного мислення. І саме такий метод, який застосовувався раніше більше у старших класах, зараз працює навіть з учнями 5-их класів.

Метод фокальних об'єктів – винайдений американським вченим Ч.Вайтенгом. Об'єкт, який вдосконалюється за допомогою цього методу, називають фокальним. Оскільки ми ставимо його в центрі уваги (фокус). Суть його ґрунтується на перенесенні ознак випадково вибраних об'єктів на фокальний об'єкт, внаслідок чого отримують незвичні поєднання, котрі дають змогу подолати психологічну інерцію. Наприклад, якщо предметом для вдосконалення (фокальним) об'єктом є олівець, а випадковим тигр, то отримаємо сполучення на зразок «смугастий олівець», «хвостатий олівець», тощо. Розглядаючи ці сполучення і розвиваючи їх, іноді вдається знайти оригінальні ідеї (наприклад, «хвостатий олівець» втілюючи в олівець – ручку з гнучким тримачем (хвостиком)- досить відома конструкція.

Метод створення ідеального об'єкта. Можна стверджувати, що суть методу створення образу ідеального об'єкта можна подати у вигляді таких етапів:

1. Чітке формування завдання (постановка проблеми).
2. Визначення властивостей або параметрів, якими повинен володіти об'єкт для розв'язання поставленої проблеми.

3. Обробка моделювання об'єкта з відповідним набором якостей дасть змогу розв'язати поставлену проблему.

4. Систематичне або художнє перенесення даного образу на папір.

Отже, слід відзначити, що в ідеальному випадку учні, як майбутні технологи, конструктори, дизайнери мають навчитися бачити проблему, виходячи з власних потреб чи потреб суспільства, працюючи над цією проблемою, застосовувати вказані методи творчої діяльності.

Практично – технологічний підхід, який застосовується мною на заняттях дає змогу реалізувати варіативність у змісті трудової підготовки, тобто уникнути жорсткої регламентації наповнення змісту навчальної діяльності. Можна сподіватися, що при правильному спрямуванні діяльності учнів виконання творчих проектів набере рис справжньої продуктивної праці, звільненої від формалізму і вимушеного виконання робіт, які далеко не завжди сприймається учнями. Також це розширює варіативність вибору тем та об'єктів проектування, адже сучасні діти більш підготовлені до вирішення проблем.

На даний момент працюю над методичною темою: *«Розвиток творчого потенціалу учнів, підвищення ефективності засвоєння знань і вмінь шляхом вирішення проблемних завдань та ситуацій на уроках трудового навчання.»* Але існують і деякі проблеми:

– швидкоплинні зміни планів. З одного боку, ми щойно згадали про обіцяний 2018 рік у перевагах, з іншої – спочатку 12-річку обіцяли ввести у 2016 році, потім у 2017, наразі ж йдеться про 2018 рік. Є побоювання, що терміни і умови будуть змінюватися швидше, ніж ми встигатимемо їх відслідковувати;

– недофінансування освіти. Проблема дуже гостра. Буде складно створити матеріальну базу для профільної школи. Це одна з головних причин, чому 12-річку, яку впровадили в 2002 році, відмінили у 2010-му. Особливо є проблема зі сприйняттям навчального матеріалу, коли в початковій школі діти орієнтувалися на альбоми з послідовністю виготовлення певного виробу чи мультимедійну дошку, а в 5-му класі вони цього не бачать. Частковим вирішенням такої проблеми, на мою думку, є створення простих ментальних карт, які включають замальовки, ескізи проєктованого виробу і послідовність виготовлення та інструменти.

– можливо, дітей будуть перевантажувати безпідставно. Противники реформи зазначають, що достатньо забрати з розкладу непотрібні та застарілі предмети, щоб додати нові та сучасні;

– вивчення предмету без оцінювання. Я вважаю, що предмет трудове навчання або технології досить важливий в шкільній програмі і потребує оцінювання.

Отже, НУШ - це принципово інший підхід до освіти дітей, буквально розворот на 180 градусів. У такій школі учнів вчать мислити критично, вміти висловлювати свою думку, формують соціальні цінності. Загальна мета реформи - це школа, в якій учням комфортно навчатися, яка вчить застосовувати отримані знання і вміння в житті. Така школа будується на базових принципах: освіта, заснована на формуванні навичок, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про освіту» № 3491-д від 04.04.2016.
2. Розпорядження Кабінету Міністрів від 14.12.2016 р. № 988-р "Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної освіти "Нова українська школа" на період до 2029 року" .
3. Розпорядження від 13 грудня 2017 р. № 903-р Київ Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики в умовах реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа».
4. Державний стандарт початкової освіти. 2019.
5. Нова українська школ. Порадник для вчителя. Розділ 1. Огляд концепції Нової української школи. 24.10.2016. С.86
6. Закон України «Про освіту».
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
7. Нова українська школа Освіта України, 10 квітня 2017 р. с. 5.
8. Практика управління закладом освіти № 12, 2020 рік. Як школам «жити» за новим Держстандартом базової середньої освіти.
9. Практична філософія і Нова українська школа: збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, 16 травня 2019 р., С. О. Сисоєва, м. Київ: Інститут педагогіки НАПН України, 2019. 168 с.